

«به من بگو
فراموش
خواهم
کرد، به من
نشان بده
به خاطر
خواهم
سپرد، مرا
درگیر کن
خواهم
فهمید.»

آموزش تاریخ با نمایش در کلاس

يك درس يك نمایش

الناز قلی زاده

فایده نمایش

ما آدمها نمایش را دوست داریم. نمایش هنری است که ابزار چندانی نمی خواهد. بدن و زبان ما ابزار نمایش هستند. «معلمی» هم نوعی نمایش است که در صحنه کلاس اجرا می شود. بچه ها بیشتر از ما به نمایش علاقه مندند. آن ها دوست دارند هر روز نقش های گوناگون بازی کنند. «خاله بازی» از اولین نمایش هایی است که کودکان به آن روی می آورند. امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، نمایش از بهترین و پرفرودارترین ابزارهای تدریس است و بچه ها با ایفای نقش های گوناگون، در تدریس مشارکت می کنند. نمایش باعث می شود آن هایی هم که تماشاچی هستند درس را از یاد نبرند. اجرای نمایش در کلاس درس کار سختی نیست. فقط ما معلمان باید کمی تمرین کنیم. از این پس، در هر شماره الگویی عملی در این باره ارائه می دهیم. یادمان باشد که نمایش در کلاس درس، با «تئاتر دانش آموزی» و «نمایش خلاق» تفاوت دارد.

هنرهای نمایشی اعتماد به نفس و روحیه مسئولیت پذیری را در دانش آموز تقویت می کند. نمایش کلاسی فضایی زنده و پویا ایجاد می کند که خلاقیت بچه ها را بیشتر و آن ها را برای یادگیری راغب می کند، زیرا به طور ناخودآگاه در چرخه یادگیری قرارشان می دهد. دانش آموزان با دیدن برخوردها و صحبت های رودرروی شخصیت های نمایش، علاوه بر اینکه بر دامنه تجربه هایشان می افزایند، مفاهیم را نیز از نزدیک لمس می کنند. برای دانش آموزان دریافت غیرمستقیم یک نکته، از گوش دادن به موضوعی که به صورت مستقیم از زبان معلم یا کنفرانس هم کلاسی هایشان می شنوند، لذت بخش تر است. از طرف دیگر، تعدادی از دانش آموزان با پذیرفتن نقش و بازی کردن و در معرض تماشا قرار دادن توانایی خود، روحیه اعتماد به نفس و مسئولیت پذیری را در خود تقویت می کنند.

همچنین، با دقت در نقش های انتخابی دانش آموزان، می توان به شناختن آن ها از شخصیت خودشان کمک کرد.

درس تاریخ با نمایش

در این شماره، استفاده از روش اجرای نمایش در زنگ تاریخ را پیشنهاد می دهیم. برای مثال، دبیر تاریخ برای آموزش دستاوردهای فرهنگی و اقتصادی دوره هخامنشی می تواند از این طرح استفاده کند.

جلسه قبل از اجرای نمایش، معلم نقش ها را به بچه ها معرفی و نه نفر را انتخاب می کند.

نقش ها عبارتند از: شاه هخامنشی (داریوش شاه)؛ موبد زرتشتی؛ دبیر (رئیس امور اداری)؛ جاسوس شاه (معروف به چشم و گوش)؛ فرمانده لشکر؛ خزانه دار؛ دانشمند (منجم)؛ چاپار؛ حکاک (هنرمند).

در مرحله بعد، معلم برای آگاهی دانش آموزان از دوره هخامنشی منابعی را برای مطالعه به آن ها معرفی می کند. خوب است هر دانش آموز برای شناخت نقشش، درباره شخصیت آن نقش تحقیق مختصری بکند. داستانی برای خود بسازد و از طریق دیالوگ درباره اتفاقاتی که برای او افتاده است، صحبت کند. معلم متن دیالوگ ها را بررسی می کند تا مبدا اطلاعات نادرستی در آن ها باشد.

هر فرد در اولین دیالوگ باید شغل و حرفه اش را بگوید تا بینندگان بتوانند نقش او را حدس بزنند. مثلاً چاپار در شروع دیالوگ خود می تواند از وضعیت چاپارخانه ها و محرمانه بودن خیرش بگوید و جاسوس نجواکنان شاه را صدا کند.

دیگر بازیگران هنگام اجرای نقش هر فرد می توانند در جایشان بنشینند یا بین بینندگان باشند. معلم که در واقع کارگردان است، بنابه شرایط کلاس، مساحت آن و میزان توجه تماشاگران، می تواند به بازیگران اجازه دهد که در کلاس راه

سرمشقها

سید

سید

۱
۲
۳
۴
۵

و حتی موقت، به ستون فقرات، مفاصل و عضلات آسیب می‌رساند.

البته یادآور می‌شویم، برای اجرای این طرح ابتدا باید دانش‌آموزانی را انتخاب کرد که توانمندی‌های خود را در زمینه‌های دیگر نشان داده‌اند. اینان می‌توانند الگوی دیگران باشند تا روحیه دانش‌آموزانی که در اجرا ناتوان‌تر هستند تقویت شود.

« هر کدام از بازیگران بنا به نقشی که دارند ممکن است در حین اجرا از وسایلی استفاده کنند. برای مثال، چاپار می‌تواند با خود طوماری بیاورد و مثلاً از روی آن بخواند. یا اینکه روی میله‌ای بنشیند و اسب‌سواری را نشان دهد.

« بچه‌ها می‌توانند با نقاشی روی تخته، معماری دورهٔ هخامنشی را به‌تصویر درآورند. نقوش «تخت جمشید» می‌تواند الگوی خوبی برای این کار باشد.

از ظرف‌های فلزی و سفالی نیز می‌توانند استفاده کنند. یونولیت و مقوای برای ساخت کتیبه و لوح مناسب‌اند. حتی شاید بعضی‌ها سفالگری بلد باشند و بتوان از آن‌ها کمک گرفت. باز یکر نقش دانشمند هم می‌تواند با خطوط میخی روی تخته مطلبی را بنویسد و آن را بلند بخواند.

همهٔ بازیگران می‌توانند لباس‌هایی متناسب با نقششان داشته باشند. برای درست کردن ریش و سبیل می‌توان مقوایی را به آن شکل برید و به آن کش بست و روی صورت قرارداد. گاهی بچه‌ها چنان نیروی تخیلشان قوی است که بی‌هیچ وسیله‌ای، با حرکات خود منظورشان را می‌فهمانند. در این‌صورت استفاده از وسیلهٔ خاصی ضروری نیست.

« امروزه در کشورهای مثل فرانسه، انگلیس، آمریکا، ژاپن و هند نمایش وارد کلاس‌های درس شده و به‌طور جدی در متن آموزش قرار گرفته است.

بروند و دیالوگ‌های خود را بگویند.

« هر انسانی می‌تواند با حرکات دست، پا، کمر یا سر، در هوا حجمی را ایجاد کند که توجه دیگران را جلب و مفهومی را که می‌خواهد القا کند. به‌طور مثال، با حرکات دست و پا به عقب رفتن، و یک پا در هوا بودن می‌توانیم به‌ترتیب حس جلوگیری از سقوط یا افتادن در چاه را القا کنیم.

همین‌طور با حرکات صورت می‌توان حس را نشان داد. یک بازیگر حتی می‌تواند به شکل‌های متفاوت روی یک صندلی بنشیند و بلند شود، طوری که هر شکل مفهوم جداگانه‌ای را نشان دهد.

« در اجرای نمایش، اگر بچه‌ها بعضی کارها را بدون تمرین انجام دهند ممکن است به‌خود آسیب برسانند؛ مثلاً داد و فریادهای بلند و پیچ کردن‌های طولانی حنجره را به درد می‌آورند. بازیگران حرفه‌ای تئاتر برای این کار سال‌ها تمرین و قبل از اجرا خود را آماده می‌کنند.

انجام حرکات ژیمناستیک در کلاسی با پوشش موزاییک

بی‌ریاضت نتوان سه‌شهره آفاق شدن / مه‌چولا غم‌شود انگشت‌نما می‌گردد.